

Ontwikkelperspectief

Orthodidactisch handelen

12-12-2019

Doel bijeenkomst

- Kaders en richtlijnen rondom het OPP opfrissen
- Inhoud van het OPP, gericht op orthodidactisch handelen toelichten
- Kennis delen m.b.t. doelen stellen en evalueren
- Zicht op referentieniveaus en leerroutes
- Oefening middels een casus
- Ouderbetrokkenheid in beeld

Waarom een OPP?

Wat zijn jullie ervaringen met OPP's?

Waar zit volgens jullie de meerwaarde?

Waarom een OPP?

- Vooruit kijken en doelgericht plannen van het onderwijsaanbod
- Maken van beredeneerde keuzes in doelen en aanbod
- Leerkracht en intern begeleider handelen doelgericht i.p.v. volgend
- Ouders hebben tijdig zicht op realistisch perspectief

Uitgangspunten

1. We plannen doelgericht i.p.v. het volgen van de ontwikkeling
2. De ontwikkeling wordt systematisch gemonitord en geëvalueerd
3. Vast onderdeel in HGW en OGW
4. Het OPP is een werkdocument: praktisch uitvoerbaar en beknopt waar het kan
5. Samen met ouders en leerling

Kaders

voor wie een OPP?

- Wettelijk :
 - in regulier basisonderwijs: een OPP voor elke leerling die extra ondersteuning ontvangt.
 - In SBO/SO: binnen zes weken voor elke leerling.
- Samenwerkingsverband : gelijk aan de wettelijke kaders. Een OPP is verplicht bij ondersteuning die boven de basisondersteuning valt zoals die regionaal is afgesproken.
- Bestuurlijke afspraken binnen eigen stichting
- Niet verplicht, maar wel wenselijk. (bijv. zorgen, preventieve insteek, afwijken van leerroute of >1F)

'Route' naar OPP

Op welk moment komt bij jullie een OPP ter sprake?

Een OPP kan op verschillende momenten in de HGW-cyclus opgestart worden:

- naar aanleiding van een leerlingbespreking
- naar aanleiding van de bespreking in het OT/BT
- naar aanleiding van handelingsgerichte diagnostiek of extra ondersteuning

Let op: op elk van bovenstaande momenten worden ouders betrokken en meegenomen!

Onderdelen OPP

- a. Verwachte uitstroombestemming van de leerling (type vervolgonderwijs)
- b. Onderbouwing van de uitstroombestemming: de huidige en recente stimulerende en belemmerende factoren van de leerling, onderwijsleer- en opvoedings situatie die van invloed zijn op het onderwijs aan de leerling
- c. Beschrijving van de extra ondersteuning indien deze afwijkt van het reguliere onderwijsprogramma. Welke vakinhoudelijke doelen streef ik na? Welke leergebiedoverstijgende doelen streef ik na? Wat bied ik aan om deze doelen te bereiken? Hoe organiseer ik dat in school en in de klas?

Belangrijk: ouders hebben instemmingsrecht op het handelingsdeel

Ontwikkelings-Deel	<p>De beginsituatie/instroomprofiel De beschrijving van de beschikbare gegevens over de leerling bij binnenkomst in de school en/of bij het voor het eerst opstellen van het OPP. Denk bijvoorbeeld aan gegevens over de leerling uit een onderwijskundig rapport, de schoolloopbaan van de leerling, beschikbare toetsgegevens, gegevens over de sociaal-emotionele ontwikkeling en over een eventuele handicap of beperking van de leerling.</p>
	<p>De factoren die de ontwikkeling en het leren belemmeren en bevorderen Het kan daarbij gaan om leerlinggebonden factoren, factoren in het onderwijs en factoren in de opvoeding/omgeving (zie ook verdiepingsdeel paragraaf 2). Belemmerend is bijvoorbeeld een ernstig aandacht tekort. Bevorderend is een ervaren leerkracht die bekwaam is in omgaan met verschillen.</p>
	<p>De leerontwikkeling op basis van de behaalde toetsresultaten Behaalde toetsresultaten voor technisch lezen, begrijpend lezen, spelling en rekenen maken zichtbaar welke vaardigheidsgroei de leerling tot dan gemaakt heeft.</p>
Plannings-Deel	<p>De uitstroombestemming van de leerling De geplande uitstroombestemming is een gewogen besluit op basis van de uitstroomniveaus per leergebied en de factoren die de ontwikkeling en het leren van de leerling belemmeren en bevorderen. Voorbeelden van een uitstroombestemming zijn praktijkonderwijs, vmbo-bb/kb, vmbo-t, havo/vwo of een bepaald uitstroomprofiel in het vso.</p>
	<p>De geplande vaardigheidsgroei en inhoudelijke doelen In termen van vaardigheidsscores plant de school (in een bandbreedte) welke scores de leerling de komende maanden voor technisch lezen, begrijpend lezen, spelling en rekenen moet behalen (zie verdiepingsdeel paragraaf 5). Dit is ook een indicatie voor de leraar of de leerling op 'koers' zit.</p>
	<p>Bij afwijkingen van een deel van het reguliere programma, staat vermeld welke tussendoelen op inhoud de school nastreeft op basis van het geplande uitstroomniveau voor lezen, taal en rekenen (zie verdiepingsdeel paragraaf 6). In leerroutes per leergebied is een ordening van de tussendoelen te vinden, uitmondend in een einddoel dat de school nastreeft om het geplande uitstroomniveau te behalen.</p>

<p>Gepland uitstroomniveau per leergebied De (functionerings)niveaus die een leerling bij de overgang naar het voortgezet onderwijs bereikt moet hebben, in het bijzonder voor taal/lezen en rekenen, afgestemd op de gekozen uitstroombestemming.</p>

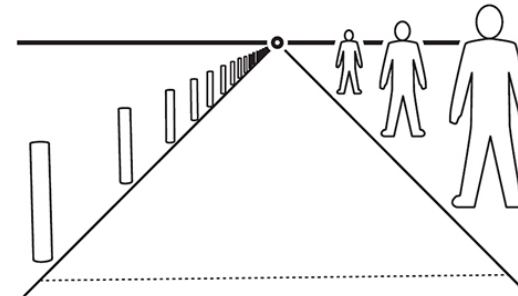
ONTWIKKELINGSPERSPECTIEF: VOOR WIE, WAT, WAAROM, WANNEER EN HOE? ■ ■ ■ 13

Plannings-Deel	<p>Het aanbod om de gestelde doelen te bereiken Wat zijn de onderwijsbehoeften van de leerling en wat betekent dit voor het aanbod, de extra ondersteuning en de begeleiding die de leerling de komende periode ontvangt om de gestelde doelen te realiseren. Geef afwijkingen van de leerdoelen binnen het onderwijsprogramma aan, bijvoorbeeld als de school gaat dispensereren.</p> <p>Veelal kan een leerling meedoen met het aanbod van de groep en volstaat hier een verwijzing naar het groepsplan.</p>
Evaluatie-deel	<p>Periodiek bespreekt de school met de ouders de ontwikkeling van hun kind en evalueren zij of de gestelde doelen bereikt zijn.</p> <p>De school evalueert aan de hand van de behaalde vaardigheidsscores of de geplande vaardigheidsgroei daadwerkelijk is gerealiseerd. Afwijkingen (buiten de betrouwbaarheidsmarge) vragen om nadere analyse. Ze zeggen in eerste instantie iets over het onderwijsaanbod van de afgelopen periode en of er aanpassingen nodig zijn in het onderwijs dat de leerling ontvangt.</p> <p>Ook gaat de school na of de inhoudelijke tussendoelen lezen, taal en rekenen zijn behaald en vindt een analyse plaats welke doelen nog extra aandacht nodig hebben. Hetzelfde geldt als er leergebiedoverstijgende doelen zijn aangegeven.</p> <p>In bepaalde gevallen is bijstelling van het OPP aan de orde (zie verdiepingsdeel paragraaf 11.5).</p>

Inhoud OPP

Uitstroomperspectief

- Wikken en wegen, gewogen besluit.
 - Leerrendement, intelligentieniveau, leerlingkenmerken, systeemkenmerken, onderwijskenmerken.
- Voorlopig lange termijn perspectief.
- Realistische, ambitieuze verwachting. Rekening houdend met beïnvloedbare factoren.
- Vanaf 9 a 10 jaar

Jonge leerlingen

- Eerder afwijken van leerlijn alleen op advies n.a.v. HGD / onderzoek.
- Stel doelen op kortere termijn, max. twee jaar vooruit.
- Bij kleuters: stel doelen op kortere termijn, bijv. naar het moment van overstappen naar groep 3.

Inhoud OPP

Van belang is dat het OPP handreikingen biedt voor het handelen in de klas.

Hierbij wordt bedoeld op:

- Organisatie
- Leerdoelen en aanbod
- Orthodidactisch en orthopedagogisch handelen
- Toetsing

Let op: als tussendoelen en aanbod in het groepsplan staan, verwijst je daarnaar.

Betrokkenheid IB, leerkracht en ouders

- Bij het opstellen van het OPP is naast de intern begeleider altijd de leerkracht betrokken.
- Van belang is de grote rol van leerkrachten bij het OPP, omdat dit betrekking heeft op het onderwijsaanbod dat zij geven aan een leerling in zijn of haar klas.
- ‘Kritieke momenten’ mbt rol van de leerkracht zijn: inbrengen van gegevens voor evaluatie, reflecteren op eigen handelen, verbinden van interventies aan de evaluatie.
- Ouders moeten altijd meegenomen en betrokken worden. Zij hebben instemmingsrecht op het handelingsdeel.

Orthodidactisch handelen

Wat bedoelen we hiermee?

- Dit heeft betrekking op tijd, ruimte, didactische werkvormen, leerinhouden, leermiddelen en materialen.
- Kort gezegd betekent dit dat er in het OPP beschreven dient te zijn welke aanpak er in de klas wordt gehanteerd om de gestelde doelen te behalen, waarin de leerdoelen, werkvormen, leermiddelen en extra tijd/ruimte worden meegenomen.

Orthodidactisch handelen

Wat zegt de inspectie hierover binnen SWV Passend Onderwijs Lelystad Dronten?

- Waarneming: In de OPP's binnen het SWV ligt op dit momenten meer nadruk op ondersteuning m.b.t. gedrag dan op orthodidactisch handelen.
- Orthodidactisch handelen lijkt minder aandacht te krijgen.
- SWV dient kritisch te kijken naar de kwaliteit van het orthodidactisch handelen (beredeneerd, gepland aanbod, doelen en evaluatie).
- Het orthodidactisch handelen dient beter beschreven te worden in het OPP.

Orthodidactisch handelen

Vakinhoudelijke doelen

Hoe bepaal je de geplande vaardigheidsgroei?

1. Verwachte uitstroombestemming bepalen (gewogen besluit op basis van uitstroomniveaus per vakgebied).
2. Vaardigheidsgroei afgelopen drie toetsmomenten: bepaal de gemiddelde groei. (Wees alert op sterk afwijkende scores)
3. Betrek protectieve en belemmerende factoren: waar heb je invloed op en waarop niet? (bijv. doorzettingsvermogen, motivatie, intelligentiegegevens, mogelijkheden thuissituatie, klassensetting, etc.)
4. Bepaal doelen per half jaar op basis van voorgaande informatie en ga er vanuit dat je middels extra inzet hogere doelen mag verwachten. Neem een marge rondom de doelen: wanneer zijn we tevreden? Bijv bij een vaardigheidsscore tussen 80-87. Plan telkens twee toetsmomenten vooruit.
5. Vertaal doelen naar aanbod en aanpak

Orthodidactisch handelen

Uitgangspunten aanpak en aanbod

Basis: een effectief en goed geïmplementeerd instructiemodel, waar ruimte is voor zowel de plusleerlingen als instructie en begeleide verwerking met de zorgleerlingen.

- Verwerk zoveel mogelijk in het groepsplan, voorkom isolatie van een leerling met een OPP.
- Gebruik ondersteunende middelen als Passende Perspectieven en/of CED leerlijnen om een passend aanbod uit te werken. (uitwerking methodes www.cedin.nl)
- Zie tabel leerrendementoverzicht van bijvoorbeeld HCO.nl of onderwijsadvies.nl
- Blijf afstemmen op de leerling: wat beheerst hij/zij al wel?
- Betrek leerling bij het plan.
- Remediërend materiaal vraagt om instructie.

Orthodidactisch handelen

Monitoring en evaluatie

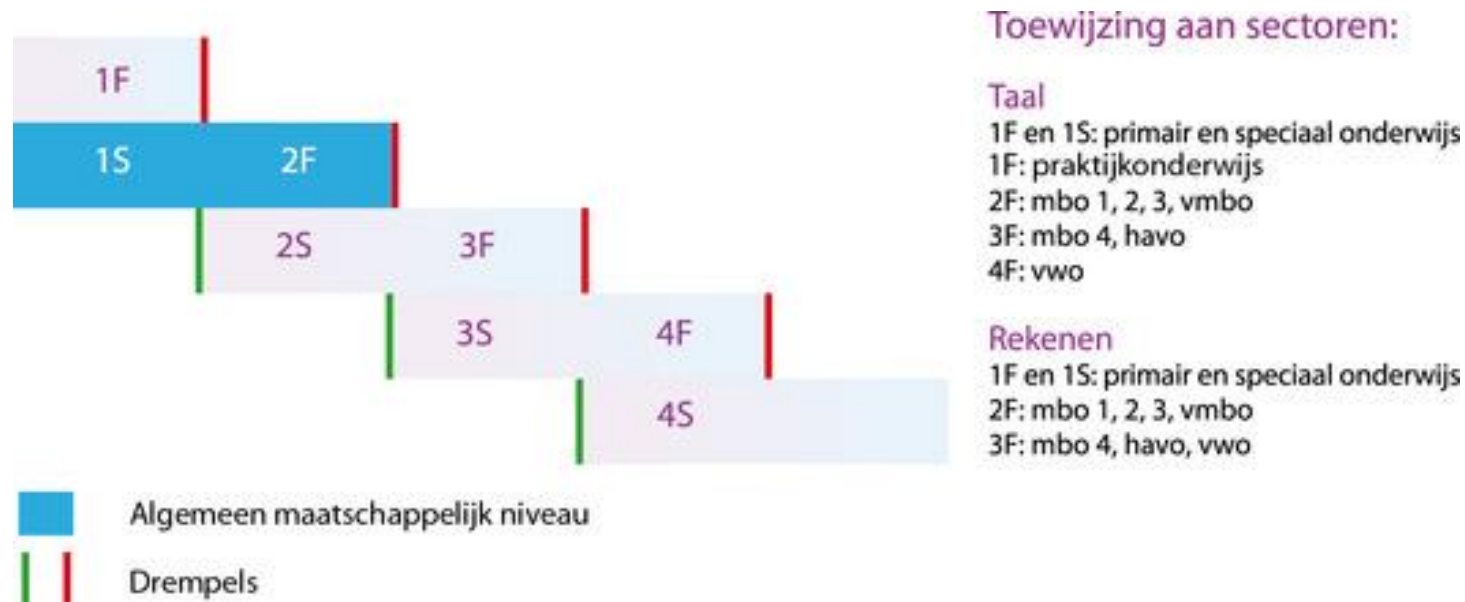
Minimaal jaarlijkse evaluatie van het OPP is verplicht. Wenselijk is twee maal per jaar systematisch evalueren met ouders. Kijk hierbij naar het volgende:

- Is de geplande vaardigheidsgroei gerealiseerd?
- Zijn vakoverstijgende doelen bereikt?
- Is de ontwikkeling conform de planning?
- Heeft het aanbod gewerkt? Waarom is het doel wel/niet behaald door de leerling?
- Waardoor zijn afwijkende resultaten te verklaren?
- Is er aanpassing nodig? Zo ja, welke aanpassing is nodig?
- Stel bij wanneer de resultaten op twee achtereenvolgende toetsenmomenten betekenisvol afwijken van de geplande groei.

**Time To
Evaluate**

Leerlijnen en referentieniveaus

In grote lijnen: leerlingen die doorstromen naar VMBO-T, HAVO en VWO moeten 1S beheersen. Leerlingen die doorstromen naar VMBO-BB en BK, minimale beheersing van 1F niveau.

Leerlijnen en referentieniveaus

1. Passende Perspectieven SLO: afgestemd op referentieniveaus taal en rekenen, waarborging soepele overgang naar V(S)O
2. CED: afgestemd op doelenlijsten SLO, dus ook op referentieniveaus rekenen en taal. Waaronder borging van aansluiting bij het V(S)O.
3. Van kerndoel tot leerlijn. Geeft globale richting aan, niet gebaseerd op referentieniveau 1F.

Passende Perspectieven

- Drie leerroutes
 - Leerroute 1. 1F/1S, voor leerlingen met voldoende leercapaciteit ondanks een specifieke beperking. VMBO TL/GL, HAVO en VWO.
 - Leerroute 2. <1F, voor leerlingen met minder hoog leertempo, extra aandacht en ondersteuning is nodig, instructie en herhaling. V(S)O VMBO BB/BK (+LWOO)
 - Leerroute 3. <1F, voor leerlingen met doelen op maat, een eigen leerlijn. V(S)O PRO/ZMLK.
- Uitwerking verschillende methodes a.d.h.v. Passende Perspectieven op www.cedin.nl. Tevens stroomschema toewerken naar referentieniveaus.
- Belangrijk: blijf bij het gebruik van leerlijnen altijd de vertaalslag naar de leerling maken. Wat beheerst hij/zij al? Wat verdient extra aandacht?
- Verantwoorde keuze in leerroutes vanaf 9 á 10 jaar. Bij uitzondering eerder. Overleg altijd met betrokken orthopedagoog of Ziener.

Casus

Leerling De Grundel

- Werk in twee- of drietallen onderstaande (kort) uit
- 20 minuten de tijd

Maak een start met het volgende: Hoe zou volgens jullie het doel (VS en FN), het aanbod en leerkrachthandelen in deze casus eruit zien?

- *Technisch lezen*
- *Rekenen*

Nabespreking casus

Leerling De Grundel

- Doel
- Aanbod
- Leerkrachthandelen / context
- Welke verschillen en overeenkomsten zitten er tussen de groepjes en hun aanpak?
- Wat valt op?

Betrokkenheid ouders

- Neem ouders mee in besluit om OPP op te stellen.
- Instemmingsrecht op handelingsdeel.
- Betrokkenheid bij evaluaties.
- Communicatiehulpmiddelen, o.a. grafieken ParnasSys of OPP-trap (www.OPPtrap.nl). *Zet vaardigheidsscores om naar functioneringsniveau en maakt ontwikkeling inzichtelijk voor ouders. Laat zien of je nog 'op koers' zit.*

Communicatiemiddel ontwikkelingsperspectief

Lees eerst 'Toelichting' in tabblad onderin dit bestand

Naam:

Geboortedatum:

Datum:

Opmerkingen:

Vorderingen in vaardigheidsscore
en functioneringsniveau

Didactische leeftijd (DL)

DL: 5 DL:10 DL:15 DL:20 DL:25 DL:30 DL:35 DL:40 DL:45 DL:50 DL:55 DL:60 (DL:65) (DL:70)

Technisch
lezen
AVI

AVI beheersingsniveau

Technisch
lezen
DMT

Resultaat in VS
versie DMT?
Functioneringsniveau*

Spelling

Resultaat in VS
2.0 of 3.0 toets?
Functioneringsniveau*

Begrijpen
d lezen

Resultaat in VS
2.0 of 3.0 toets?
Functioneringsniveau*

Rekenen

Resultaat in VS
2.0 of 3.0 toets?
Functioneringsniveau*

Resultaat in VS

Functioneringsniveau

*Het functioneringsniveau wordt automatisch bepaald op grond van de papieren normeringstabellen CITO 2.0 (CITO Speciale leerlingen, 2013) of CITO 3.0 (2018).

33

34

Naam:

Geboortedatum:

Datum:

35

Opmerkingen:

37

38

39

40

41

42

43

44

45

46

47

48

49

50

51

52

53

54

55

56

57

58

59

60

61

62

63

64

65

66

68

70

71

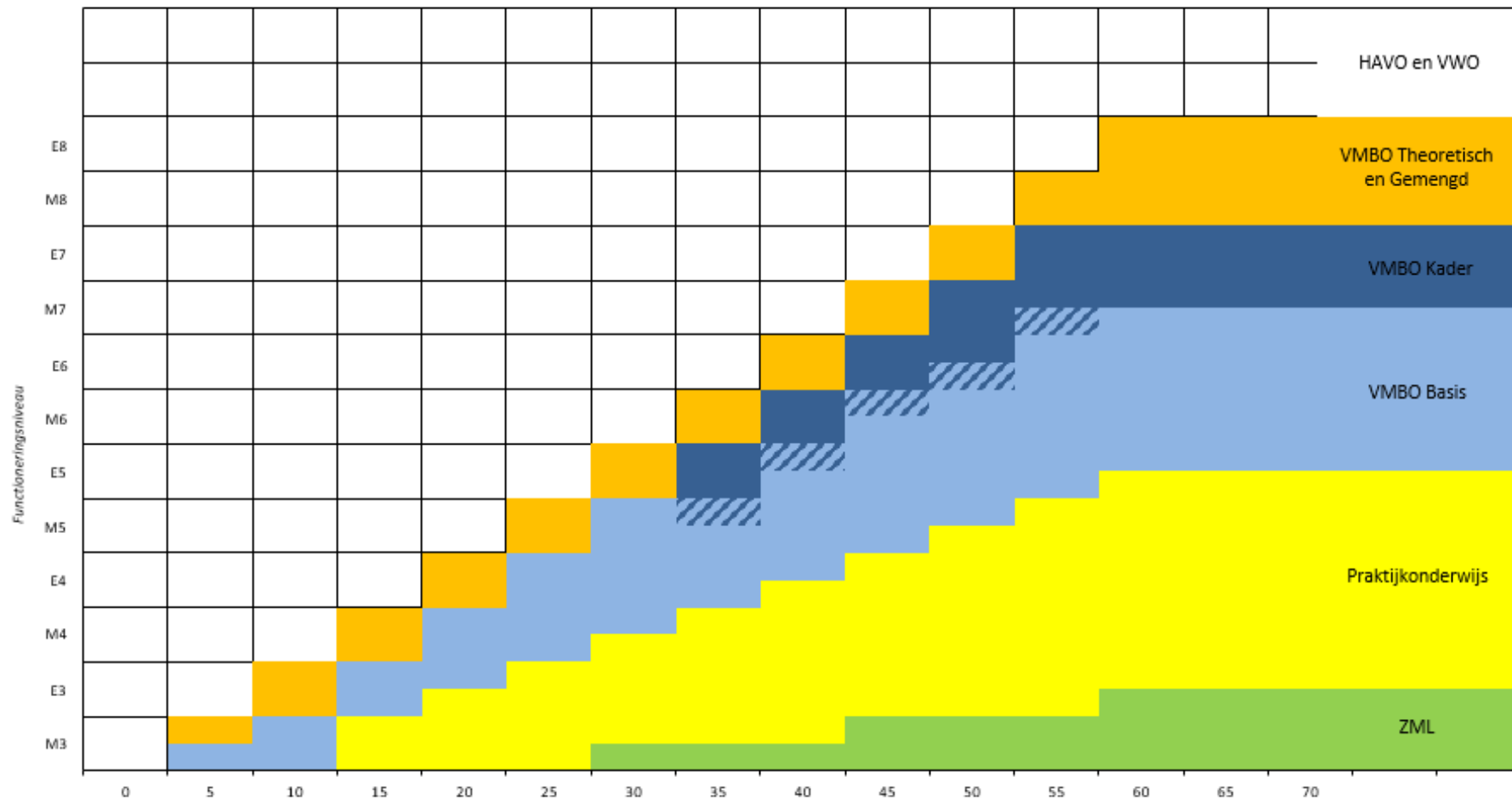
72

73

74

75

125

- ▲ Technisch lezen AVI
- ▲ Spelling
- Begrijpend lezen
- Rekenen

▲ Technisch lezen DMT

LET OPI Als een score in of rondom het gearceerde gebied valt, moet u zelf analyseren of deze score in VMBO Basis of VMBO Kader past. Dit is afhankelijk van het vak, de vaardigheidsscore en de VO-criteria in uw regio. Zie veelgestelde vragen 4 en 6 voor aandachtspunten.

Tot slot

- Achterstalligheid OPP in acute situaties
- Input leerkrachtenbijeenkomst in februari: aan welke thema's hebben leerkrachten in jouw team volgens jou behoefte?

En wat nog meer?

Afsluiting

Zijn er vragen?

Afsluiting

Bedankt voor jullie input en aanwezigheid!

dank je wel